

DE JONGE MAN

Zoals de jongen steeds weer uit zijn goddelijke dromen moest ontwaken, zo ontwaakte hij langzaam uit zijn jeugd in de volwassenheid. Hij was geen jongen meer, maar jonge man, met een buitengewoon helder verstand en een liefderijke beminnelijkheid. Zijn gewoonte om bij dageraad en middernacht de hemel en de aarde te aanschouwen behield hij, doch zijn jonkvrouwe verbleekte steeds meer, totdat zij slechts een vage herinnering was en alleen nog leefde in zijn tomeloze verlangen naar de ideale vrouw. De herinneringen aan haar maakten plaats voor heel andere herinneringen. Hij herinnerde zich de geborgenheid van het gezin waarin hij opgroeide, de school die hij in het dorp had bezocht, de vriendjes, vriendinnetjes, broertjes en zusjes. Hij herinnerde zich de dokter, die op bezoek kwam bij zijn vader en die hem, toen hij jongen was, altijd platen liet zien van het menselijk lichaam. Die dokter had ervoor gezorgd dat hij nu ook arts wilde worden, geen medewerker in de grote zaken van zijn vader.

Hij verhuisde naar een stad om daar aan de universiteit te studeren. Het was een mooie stad. Er was een prachtig plein met rondom statige oude gebouwen en een fontein in het midden. De jongen woonde vlakbij dat plein en stond elke morgen en elke avond voor het open raam van zijn kamer, genietend van de stadsgeluiden, van de bedrijvigheid van de mensen. 's Morgens vroeg hoorde hij de stad ontwaken, ramen en deuren gingen open, leveranciers brachten vers brood en melk, de zon kwam heel langzaam boven de huizen uit. De jongeman miste de heuvels niet, begaafd als hij was om te genieten van wat het leven hem bracht. Het geluk was steeds in zijn hart, al wist hij niet meer wie hem dat geschonken had. 's Avonds keek hij naar de sterrenhemel, vaag verwachtend daarin een schone gestalte te zien. Maar de hemel was bleek door het stadslicht en toonde hem slechts hier en daar de sterren. Naarmate hij meer en meer zijn goddelijke jongensdromen vergat, bruijste in hem sterker het verlangen naar de ideale vrouw. Niet dat hij zich in fantasiën verloor, maar hij wist hoe zij zou zijn en wist dat hij haar zou vinden. Hij ging op in het studentenleven in de stad. Hij had vele vrienden en ook vriendinnen. Iedereen hield van hem om zijn zachtaardigheid die wonderlijk gepaard ging met moed en durf. Het studeren kostte hem niet de minste moeite. In de

anatomie en de fysiologie was het alsof hij een oude vriend herkende, lang niet gezien maar vertrouwd als altijd. Natuur- en scheikunde scherpten zijn onderscheidingsvermogen. De professoren zagen in hem een veelbelovende collega en begeleidden hem met zorg.

Natuurlijk waren er ook studiegenoten jaloers op hem. Maar zijn rotsvaste geloof in het goede toverde de haat in hun spottende woorden om in humor en zij lachten huns ondanks, vrijgemaakt door zijn goedlachsheid. Er waren ook professoren die hem zwaar op de proef stelden, maar zijn heldere verstand verblufte zelfs zijn grootste tegenstander, die zich gewonnen gaf en hem bewonderde, of hij wilde of niet.

Ook had hij altijd veel meisjes om zich heen, die hem aanbaden om zijn schoonheid en verlangden naar zijn tederheid. Maar nooit liet hij zich verleiden door hun toenadering, want geen van hen was zijn ideale vrouw. Toch wees hij ze niet af, maar bood hen zijn vriendschap en droomde samen met hen van de verre toekomst.

De zomers bracht hij thuis door, in de heuvels. Hij sprak lang met zijn vader, die hem in zijn bibliotheek de vele boeken aanwees waaruit hij wijsheid voor het leven zou kunnen putten. Zijn moeder genoot stil van zijn aanwezigheid, zich de jongen herinnerend, haar gelukskind...

Maar in de herfst trok hij steeds weer naar de stad om zijn denken te oefenen in gedachten over het menselijke lichaam, zoals dit is in gezondheid, maar ook in ziekte.

Elk jaar werd zijn kennis groter, evenals zijn vermogen om die kennis op te nemen. En toen hij als student al vergevorderd was, stond hij op een dag zoals gewoonlijk voor het raam van zijn kamer in de stad, om de zonsopgang op die herfstdag te aanschouwen. En voor het eerst drong het met alle kracht van zijn gemoed tot hem door dat de schoonheid van de dageraad, de nevels van de herfst, de bedrijvigheid van de ontwakende stad, dat alles wat hem altijd zo zeer had beroerd, buiten hem bleef... Hij zag de schoonheid, maar zij was niet van hem. De rustige herfstochtend, hij voelde haar, maar zij beroerde hem niet.

Diep geschokt wendde hij zich af van het raam en toen hij weer opkeek zag hij zichzelf in de spiegel die al jaren op die plaats hing tegenover het raam waar hij steeds voor stond, telkens als hij opstond en altijd weer voordat hij naar bed ging. Vele malen had hij zichzelf gezien, maar nu verdiepte zijn spiegelbeeld de schok en hij hoorde zich zeggen: 'Dat ben ik!' Intense weemoed vervulde hem, vage herinnering aan een vroegere eenheid. En hij zuchtte, nogmaals zeggend: 'Dat ben ik!... Ik ben...'

Vanaf die dag verscheen er een ernstige trek op het wonderschone gelaat van de jonge man. Vele vragen welden in hem op, vragen die hij aan niemand stelde, die als vragen zonder antwoorden in hem leefden. Steeds vaker trok hij zich in eenzaamheid terug en verzonk in diep gepeins. Ook wel las hij dikke boeken vol wijsheid, maar zonder antwoorden op zijn vragen. Toch had het geluk zijn hart niet verlaten, al was het van gedaante veranderd. Hij vond het niet meer in de dageraad of de avondlucht; hij vond het niet meer in de heuvels of bij de dieren. Hij vond het alleen nog in de eenzaamheid van zijn hart en in de vereniging van twee mensenharten in het gesprek. Met heel zijn hart zocht hij zijn medemens in elk gesprek, ook al was het nog zo klein en gewoon. En hij voelde zich geheel van geluk vervuld als zijn medemens zich met dezelfde hartstocht aan hem gaf... 'Ik ben,' zei hij dan tot zichzelf, 'maar jij bent eveneens, en jouw zijn is voor mij even werkelijk als mijn eigen zijn, als je je maar aan mij wilt geven, zoals ik mij aan jou geef...'

En dat wilde lang niet iedereen. Velen van zijn vrienden uit vroegere jaren zochten hem niet meer op, geschrokken van de kracht van zijn verlangen en van de ernst van zijn vragende gelaat. Slechts een enkele vriend en vriendin hield hij over. Maar het verdriet daarover werd toch verlicht door zijn opgewektheid. Want hij hield hartstochtelijk van de waarheid ook al bracht die hem grote verliezen.

Steeds vaker gebeurde het dat de jonge man niet opstond bij dageraad en niet om middernacht ging slapen. Vaak sliep hij totdat het allang licht was en vermoeidheid deed hem vaak lang voor middernacht zijn bed opzoeken. Nooit meer stond hij voor het raam van zijn kamer. Zelfs wist hij soms niet wat voor weer het was. Pas buiten voelde hij dan de regen of de zonneschijn. Met heel zijn hart ging hij op in zijn studie, maar bracht daarnaast veel tijd door met zijn vrienden en vriendinnen. Samen bezochten ze theater en concertzaal. Na elke voorstelling ging hij vervuld van weemoed naar huis, zijn hart onberoerd door de woorden of de tonen, alles ver, ver buiten hem...

Zelfs het vage heftige verlangen naar de ideale vrouw vergat hij steeds meer. Soms liet hij zich zelfs een tijd lang door een verliefd meisje binden. Maar hij vond niet wat hij niet eens meer wist dat hij zocht en moest de verbinding steeds weer verbreken. Het verdriet om een zo aan de liefde verloren vriendschap maakte hem waakzaam en zijn ernst nam erdoor toe.

Die zomer bracht hij weer door in de heuvels. Hij sliep in de kamer die de zijne was toen hij nog jongen was. Elke avond sloot hij de

gordijnen voor het raam waar hij zijn goddelijke jongenservaringen had gehad, elke ochtend opende hij ze weer. Vergeten waren die voorbijgane uren, gebleven was ernstige weemoed in de gedachtenloze gebaren van het openen en sluiten van de gordijnen. Zijn vader merkte de toegenomen ernst bij zijn jongste op en sprak zijn zorgen tegenover de moeder uit. Zij stelde hem gerust. 'Onze zoon is niet voor het ongeluk geboren, maar alleen ernstige wegen voeren naar het geluk...'

De jonge man zat dagen lang te lezen in de bibliotheek van zijn vader en maakte ook lange wandelingen door de heuvels. Maar de schoonheid van het landschap kon hem niet langer dan enkele momenten boeien. Uren liep hij, vervuld van tomeloos verlangen naar beroering, naar werkelijkheid. De enige werkelijkheid bleef echter juist dit verlangen. Steeds meer zocht hij gezelschap bij de mensen thuis en in het dorp. Hij genoot van het directe contact dat hij kon hebben met de mensen, met de smid naar wiens werk hij vroeger zo graag had gekeken, met de dokter die hem zo veel had geleerd.

Op een nacht, toen hij na een diep gesprek met zijn vader, naar bed ging om middernacht, wilde hij met het gedachtenloze gebaar de gordijnen voor het raam sluiten. Ongewild werd zijn blik getrokken door de machtige sterrenhemel boven de heuvels. De jonge man opende ademloos het raam. In één ondeelbaar moment weldde de gehele vergeten jongentijd in hem op, ongrijpbaar in het ogenblik, maar gevoeld als vanuit een eeuwigheid. Dichtregels kwamen in zijn geest...

'Betrübt bin ich umher gegangen,
Hab' ich mich denn so schwer vergangen?
.....

Darf nur ein Kind dein Antlitz schau'n,
Und deinem Beistand fest vertraun,
So löse doch des Alters Binde,
Und mache mich zu deinem Kinde...,' 1)

De allerdiepste droefenis vervulde zijn hart...

Het daarop volgende jaar voltooide hij zijn studie en werd arts. Met grote inzet had hij in de praktijk gewerkt en hij kon op meerdere plaatsen terecht voor een specialisatie in een bijzondere richting. De toekomst lag voor hem open. Volgens de gebruiken in zijn familie bood zijn vader hem een reis aan naar zuidelijke landen, voordat hij de ernst van het beroepsleven zou aanvaarden. De jonge man trok er

alleen op uit, maar verbleef bij de vele relaties van zijn vader in het buitenland. Voor het eerst beleefde hij de zomer niet in de heuvels, maar aan de stranden van zonovergoten landen met vreemde culturen en gehele anders gearde mensen. De intensiteit van de zon en het temperament van de mensen deden de jonge man zijn ernst enigszins vergeten. Hij liet zich meeslepen in de roes van het zuidelijke leven en smaakte een vleug verloren werkelijkheid. Hij ontmoette vele mensen en dronk pittige wijn met hen, at van de geurige gerechten en danste tot diep in de nacht. Ver weg waren de gedachten aan thuis, aan de ernstige gesprekken en de intensieve studie. Kruidige levendigheid doortrok zijn ledematen. Maar de zomermaanden gingen voorbij en de jonge man voelde langzaam dat de levenslustige drang verzadigd raakte. Hij verlangde terug naar de stad in het noorden, hij keek uit naar zijn nieuwe werk. In die stemming aanvaardde hij de terugreis. Nog steeds had hij de gave om het leven te leven zoals het zich voordeed, al gaf hij het steeds meer zelf de richting. Heel rustig reisde hij huiswaarts en bleef onderweg steeds enkele dagen waar het hem aangenaam was.

Zo kwam hij op een dag in een afgelegen dorp in de bergen, waar hij nog enkele dagen bij familie zou doorbrengen. Het was een kleine dorpsgemeenschap in huisjes, geplakt tegen een zonnige berghelling. Een wit kerkje lag midden in het dorp. Toen de jonge man in het plaatsje aankwam luidden de klokken. Vele mensen waren op weg naar de kerk, hoewel het een dag was midden in de week. Als door de stroom mensen onweerstaanbaar aangetrokken liep hij met hen mee, begeleid door het klogelui, het kerkje in. Het was er koel en donker, slechts verlicht met brandende kaarsen. Onmiddellijk voelde de jonge man de intense bedroefdheid onder de mensen. Hij was de kerk ingegaan om een begrafenis mee te maken...

Voor in de kerk, in het middenpad stond een witte kist, nergens waren bloemen, alleen brandende kaarsen. Het orgel speelde treurmuziek. Er doortrok hem een intense huivering. Het was alsof het wezenlijke van het sterven hier pas werkelijk tot hem doordrong. Hier, in deze kleine dorpsgemeenschap, was iemand gestorven die blijkbaar zeer geliefd was. Hij voelde de vertwijfeling om het verlies zo intens, als betrof het het verlies van zijn eigen allerliefste...

Er werd gebeden en gezongen, de overledene werd geprezen en betreurd. De jonge man ging met heel zijn gemoed op in de bijna tastbare gevoelens in de mensengemeenschap. Tranen welden in hem op, alles waar hij ooit verdriet om had gehad kwam samen in één